

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/129/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201699
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201699.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu P., F..E..D., P. XX, V., C. XX XXX XXX, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej F. E. - U. F. F., K. O. XX, V., v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C/11/2014-6 zo dňa 21.03.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že v danom prípade si žalobca uplatňuje nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote. Uvedená vec sa týkala exekučného konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod spis. zn. 7Er374/2003 proti povinnej Márii Gerovej, pričom návrh oprávneného (žalobcu) na zmenu súdneho exekútora bol podaný dňa 02.07.2009 a dňa 28.05.2010 bolo vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o tomto návrhu. Súd poukázal na to, že žalobca podával návrhy na zmenu súdneho exekútora hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné. Dospel teda k záveru, že v danom prípade dĺžka exekučného konania od podania návrhu oprávneného na zmenu exekútora do rozhodnutia súdu o tomto návrhu, rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Mal za to, že v uvedenej veci bol postup exekučného súdu po doručení návrhu na zmenu exekútora, plne opodstatnený a zákonom podložený a teda súd nemá za preukázaný nesprávny úradný postup. Uviedol, že nemá vedomosť o tom, žeby ohľadne žalobcom tvrdených prieťahov v predmetnom konaní boli vedené disciplinárne konania a riešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní a ani žeby rozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd.

Žalobca v otázke preukázania škody neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Súdu nestačilo samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o vynaložení nákladu. Žalobca si uplatnil i nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného

postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčii povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Žalobca už vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, tak majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Súd nevidel dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie Nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky o priznaní finančného zadosťučinenia za konštatované zbytočné prietahy v súdnom konaní. Výškou uplatneného nároku predstavujúceho majetkovú i nemajetkovú ujmu sa súd nezaoberal, keď žalobca nepreukázal základ nároku - vznik škody. Napokon žaloba nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov: nesprávny úradný postup a vznik škody.

Na základe vyššie uvedeného a z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, lebo si ich neuplatnila a ani jej žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca.

Vo svojom odvolaní uviedol, že nemožno súhlasiť s postupom súdu prvého stupňa, ak v merite veci rozhodoval podľa novej právnej úpravy obsiahnutej v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou toho hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku, až po vzniku takejto právnej skutočnosti. Súd svojim rozhodnutím de jure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Pokiaľ ide o otázku nedôverných údajov žalobca nemal k dispozícii exekučný spis exekučného súdu, preto mohol uvádzať niektoré skutočnosti len z sekundárnych prejavov na čo poukázal aj pri predbežnom prejednaní nároku, ktoré adresoval žalovanému a tento návrhy i žiadosti opakovane ignoroval. Súdom prvého stupňa nebola preukázaná okolnosť stavu právnej neistoty, ktorá existuje počas celého konania, až kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však túto lehotu ignoroval a posunul stav právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustnými súdnymi aktivitami, na ktoré nemožno poukazovať v meritórnom rozhodnutí. Tým bola negovaná aj stabilizovaná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu opravy základných práva v Európe, práva na spravodlivý súdny proces v primeranom čase. Primeraná lehotá je jedna zo základných požiadaviek dohovoru zmluvných strán v rámci Európskej únie, preto je nemožné sa vyhovárať na rozsah nevybavenej súdnej agendy, alebo nárast istého druhu konaní. Súd ani štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie kritickej situácie, a to nemožno dávať za vinu žalobcovi. V žiadnom prípade to nemožno ospravedlňovať tým, že súd poukázal na rozpor exekučného titulu so zákonom. Preto navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu, aj keď nie je možné súhlasiť so všetkými právnymi závermi uvedenými súdom prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, čo však nič nemení na vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že

neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o znení a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok), oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd konštatuje, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sa riadi priamo aplikáciou § 9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., ale okolnosti špecifikované v tomto zákonnom ustanovení v novelizovanom znení uvádza len ako príklad pre rozhodnutie o uplatňovanom nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 8 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 30 dní na rozhodnutie súdu o zmene exekútora.

Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene súdneho exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu,

pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a na ich základe rozhodnúť o zmene súdneho exekútora.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Zároveň je potrebné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Správny bol názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventúalnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.